

ת"פ 44838/07 - מדינת ישראל נגד חסין בן איברהים בשיר

בבית משפט השלום בטבריה
ת"פ 14-07-44838 מדינת ישראל נ' בשיר
בפני כב' השופט ניר מישורי לב טוב
12 ינואר 2016

בעビין:

מדינת ישראל
נגד
חסין בן איברהים בשיר
הנאשם

nocchim:

מטעם המאשימה עו"ד צביקה כותן

מטעם הנואשם בעצמו וע"י עו"ד ארץ ארצי

זכור דין

על פי עובדות כתוב האישום המתוקן בשלישית מיום 13.12.2015 אשר הוגש כנגד הנואשם, הואשם הנואשם בשמוננה מקרים של רעה בשמורת טבע תוך שועלול היה לגורם לנזק לצמחייה, לקרקע ולשמורה בתקופות כדלקמן:

- 1.1 בתאריך 25.02.2013 סמוך לשעה 12:30 רעה הנואשם פרה אחת (1) מעדר הבקר שלו, בתחום שמורת הטבע "מצפה אלות" (להלן: "השמורה"). הפרה של הנואשם נצפתה יורדת לכיוון המעיין שבשמורה.
- 1.2 בתאריך 04.03.2013 סמוך לשעה 09:00 רעה הנואשם פרה אחת (1) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למرات השילוט המוצב במקום האסור רعيית עדרים בשטחי השמורה.
- 1.3 בתאריך 11.03.2013 סמוך לשעה 09:00 רעה הנואשם שתי פרות (2) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למرات השילוט המוצב במקום האסור רعيית עדרים בשטחי השמורה.
- 1.4 בתאריך 21.04.2013 סמוך לשעה 07:30 רעה הנואשם פרה אחת (1) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למرات השילוט המוצב במקום האסור רعيית עדרים בשטחי השמורה.

- 1.5 בתאריך 08.12.2013 סמוך לשעה 12:00 רעה הנאשם שלוש פרות (3) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למרות השילוט המוצב במקום האוסר רعيית עדרים בשטחי השמורה.
- 1.6 בתאריך 10.12.2013 סמוך לשעה 10:00 רעה הנאשם שתי פרות (2) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למרות השילוט המוצב במקום האוסר רعيית עדרים בשטחי השמורה.
- 1.7 בתאריך 04.01.2014 סמוך לשעה 08:00 רעה הנאשם פרה אחת מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למרות השילוט המוצב במקום האוסר רعيית עדרים בשטחי השמורה.
- 1.8 בתאריך 23.02.2014 סמוך לשעה 09:30 רעה הנאשם פרה אחת (1) מעדר הבקר שלו בתחום השמורה, למרות השילוט המוצב במקום האוסר רعيית עדרים בשטחי השמורה.
2. בתאריך 04.03.2015 כפר הנאשם במיחס לו, התקין נקבע להוכחות וביום 15.12.2015, לאחר שנשמעה עדותו של עד התביעה הראשון, תוקן כתוב האישום בשלישית והנאשם הודה במיחס לו בכתב האישום המתוקן בשלישית והורשע על פי הودאותו בביצוע עבירות **פגיעה בשמורת טבע - עבירה לפיה סעיפים 30 (ד) ו - 57 (ב)** לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ה - 1998 (להלן: "החוק") ובניגוד לתקנה 2 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנוגות), התשל"ט - 1979 (להלן: "התקנות"). **הכנסת בעל חיים לתוך שמורה -** בניגוד לסעיף 57 (ב) לחוק ולתקנה 15 לתקנות ולתקנה 4(ג) לתקנות. **אי ציון להוראות הרשות -** בניגוד לסעיף 57 (ב) לחוק ולתקנה 15 לתקנות.
3. בתאריך 15.12.15 טענו הצדדים לעונש.

טייעוני הצדדים לעונש :

א. ב"כ המשימה טען כי מדובר בנאשם רצויידיסט, שאין מדובר במקרה חד פעמי אלא על מספר פעמים. מעשי של הנאשם פגעו בתכלית של שמירה על שטח השמורה ועל החיו והצומח הנמצאים בתוכה.

לטענת המשימה, החומרה היתה במעשהיו של הנאשם הינה, שלמרות התרעות חוזרות ונשנות של פקחי הרשות, הוא לא מצא לנכון לגדר כנדרש וכמוסכם את שטחי המרעה של עדרו ולמנוע כניסה כניסט פרותיו לשטח השמורה. ההליכים השונים שנתקטה המשימה כנגד הנאשם לא גרמו לו להפנים שיש למנוע כניסה כניסט פרותיו לשטח השמורה גם בהשכמה כספית על ידי הקמת גדר מונעת. לטענת המשימה, הנאשם עשה חישוב של עלות מול תועלת, ולhidio יותר יקר לקנות מזון לבקר שברשותו מאשר לעמוד לדין ולשלם למשימה את הכנסות הנמוכים.

עוד טענה המשימה כי עסקין בכתב אישום המונה לפחות מ-8 מקרים בהם נצפו פרות של הנאשם נכנסות לשטח השמורה. הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן בשלישית בהזדמנות הראשונה.

לאור האמור עתירה המשימה למתחם הענישה ההולם, בהतבסס על תיקון 113 לחוק העונשין שהינו עונש עמוד 2

מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים, קנס כספי בסכום שלא יפחת מ-20,000 ₪, חתימה על התcheinות שלא תפחית מסכום של 50,000 ₪.

באישור זה הפנה ב"כ המאשינה לת"א 15070-03-09 שלום טבריה מיום 26.7.15 ולע"פ 24749-10-14 מחווי נצרת, שם חויב המערער במסגרת הליך שננקט נגדו לפि פקודת ביזון בית המשפט בתשלום קנס בסכום של 8,000 ₪.

כמו כן לה"ת 17249-11-15 מחווי נצרת מיום 12.9.15, בציוף עם ע"ח 15-11-15, שם הורה בית משפט השלום בנצרת על חילוט סכום הפקדה בסך 10,000 ₪ וחילוט סכום נוסף בסך של 10,000 ₪ בגין הפרת תנאי החלטה על שחזור תפום, שמדובר היה על 11 פרות של נאים שנפתחו בשטח שמורה והושבו לידי תחת תנאים אוטם הפר.

עוד הפנה לת"פ 773/99 שלום בית שאן, ביחד עם ע"פ 610/00 מחווי נצרת, שם גזר בין המשפט על נאים אחר משפחת בשיר בגין הרשותו במסגרת צירוף מספר תיקים של רعيית עדרים בתחום אותה שמורה, מצפה איילות, עונש מאסר על תנאי של 5 חודשים והוא על חילוט סכום ערבבות בסך 20,000 ₪.

ב"כ הנאים טען כי חשוב לציין מהי המוגדרת ההתחלתית בגינה הוגש כתוב האישום, מדובר ב-8 קנסות מנהליים שניתנו לנאים מעת פקח בגין רעהה של עדր פרות בשטח שמורת הטבע וגרימת נזק לשטח שמורת הטבע. לטענת ב"כ הנאים, הנאים עמד על זכותו ובקש להישפט בגין אותם 8 דוחות, בית המשפט אשר שמע הוכחות בתיק ואף שמע את עד התביעה המרכזי התרשם, כי הדוחות המקוריים אותו קיבל הנאים אינם משקפים את המציאות ועל כן אף המאשינה תיקנה את כתוב האישום בשלישית לכך שמספר ערתילאי של פרות שייחסו לנאים בכל אחד מהדו"חות המקוריים צומצמה הכמות למספר פריטים נוספים ואף לפרה בודדת. יתרה מכך, לאור כך שאין ראיות כי נגרם נזק לשטחה, כתוב האישום תוקן לנוסח "**עלול** היה הנאים לגרום נזק לשטחה".

לטענת ב"כ הנאים, מכאן אנו למדים, כי מדובר בנאים שקיבלו דוחות, כל דוח בסך 730 ₪, הגיש בקשה בבית המשפט והוכיח כי העבודות אשר מופיעות בדו"חות אין נכונות ובשל כך כתוב האישום תוקן. בכל דוח דוחות העבודות שונות בכך שהמאשינה חזרה בה עבודות מחמיינות יותר. מדובר בעבירות שבגין מוטלת בירית קנס ולא מאסר על תנאי או התcheinות.

מכאן סבור ב"כ הנאים שהעונש להוות שבית המשפט צריך היום להטיל על הנאים, הינו הקנס המקורי בגין כל דוח ודוח, וזאת מאחר, שלא ניתן לעובדות המצוינות בדו"ח מדובר באותו קנס.

עוד טען ב"כ הנאים כי זכותו של אדם להוות בעבודות הנכונות שיש ראיות עליו, ואין כל קשר אם מדובר במקרה ענישה בגין עבודות נכונות או עבודות מוטעות.

לטענת ב"כ הנאים, יכול היה הנאים לגשת לסנייף הדואר, לשלם כל קנס וקנס ועונשו היה סכום הקנס ששולם ותו לא אך הנאים בחר לעמוד על העבודות כהויתן, ולכן אין אפשרות לומר להחמיר עם נאים על כך שבקש להישפט בגין אותם דוחות בירית קנס בזמן שעבודות בדו"חות תוקנו והקלו עליהם הנאים.

לטענת ב"כ הנאשם, ככל שבית המשפט יחמיר בעונשו מעבר לתשלום הकנס המקורי, אין בכך שום היגיון שהרי במעשהו אלה, עלול בית המשפט לגרום לציבור לא להגיש בקשה להישפט על דוא"ח חותם כי יוחמר בעונש גם אם הסעיף העובדתי הוקל.

הרצionario הינו כי אזרחות, מטעם צדק, אכן יכול בקשה להישפט בגין דוא"ח או קנס מנהלי שניtan לו יוחמר עמו הדין במידה וגורם לבזבוז זמן שיפוטי יקר אם יורשע בעובדות המצביעות בקנס המקורי, מה שלא קרה במקרה של פנינו.

לאור האמור סביר ב"כ הנאשם, כי העונש שיש לגזר הוא חזרה ל坌ס המקורי בכל דוא"ח ודוא"ח מחד, סכום של כ- 730 ₪ כפול 8, ומスクום זה יש לקוז הוצאות מיותרות שהריך להוציאו הנאשם על מנת להוכיח כי העובדות אין נוכנות וזאת לאור העובדה שהמדינה לא הצליחה להוכיח את אותם דוא"חות ונאלצה לשבץ את זמנו של בית המשפט ואת זמנו היקר של הנאשם ועלויות ההגנה של הנאשם, ולכן יש לחיב את המאשימה בהוצאות, שכן גם העד המרכזי מטעם המאשימה ציין כי נתן לנายน דוא"חות בגין כניסה של פרות שלא שייכות לו אלא לבני משפחתו.

ב"כ הנאשם השיב לשאלת בית המשפט - "אם הנאשם פנה טרם הגשת כתוב האישום בבקשת למאשימה להעמיד את הדוא"חות על עובדות כתוב האישום המתוקן", כי לאחר שה הנאשם קיבל את הדוא"חות הוא ביקש להישפט, הוא לא יכול היה לקבל את חומר החקירה אלא רק לאחר הגשת כתוב האישום ומיד לאחר מכן פנה למאשימה וביקש את חומר החקירה ומיד בדיון הראשוני הודה בראיות שמצוות בטיק וביקש להודות ולא לנצל על כך ראיות. בהקשר זה הפנה רע"פ 5465/13 **אלעזר מוש נ' מדינת ישראל** שם העלה בית המשפט העליון הצעה לתקן טופס ההודעה בדבר ברירת המשפט הנמסרת על ידי שוטרים או פקחים עירוניים באופן שיובהר: "אם יחליט מקלט ההודעה להישפט, הוא עלול להיות צפוי לעונש אחר, לרבות קנס שיתכן והוא גבוה מהסכום שההודעת ה坌ס" ובקשר זה ציין בראות הציבור בזאת שמחד גיסא ידע הנוגע בדבר הין הוא עומד ולמה הוא עלול להיות צפוי, ומайдן גיסא יביא זאת במנין שיקוליו אם להישפט".

ביחס לנายน ציין בא כוחו כי הנאשם הוא איש קבוע, משתכר כ-8,000 ₪ נטו בחודש.

ביחס להליכים האזרחיים שנוהלו נגד משפחתו של הנאשם כעולה מדברי המאשימה, ציין ב"כ הנאשם כי הוא בעצם זה ששלם ושילם את כל הנקשות והוצאות בית המשפט שנפסקו. הוא עדין משלם חלק מהתשלום בתשלומים בסך 500 ₪ בחודש.

ה הנאשם לא הוסיף בדבריו לעונש מעבר לטענות בא כוחו.

דין והכרעה

עבירה של פגיעה בשמורת טבע והכנסת בעל חיים לשמורה טבע

תקנה 2 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנוגות), תשל"ט - 1979 :

"**2. לא יפגע אדם בחיה או בצומח או בדומם בתחום הטבע (להלן - שמורה).**"

תקנה 4 (ג) לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנוגות), תשל"ט - 1979 :

"**4(ג) לא יכנס אדם בתחום השמורה ולא יחזק בו בעלי חיים, ביצים של בעלי חיים, צומח.**"

תקנה 15 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנוגות), תשל"ט - 1979 :

"**אדם הנמצא בתחום השמורה יצית להוראות פקח ולכל ההוראות הכלולות בהודעות הרשות הבאות להבטיח ביצוע תקנות אלה.**"

סעיף 30 (ד) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ה - 1998 :

"פועלות אסורות"

(ד) לא יבצע אדם פעולה המהווה או העוללה להוות פגיעה בשמורת טבע או בגין לאומי, אלא בהיתר בכתב מאת המנהל; לעניין זה, "פגיעה" - לרבות השמדת, השחתה, הריסת, שבירה, חבלה, כתיבה, ציר או חריטה במרקעין, הצבת שلط, גרימת נזק לבעל חיים או הטרדתו, רעהה, כריתת, קטיפה, נתילה, שינוי צורה או תנוכה טבעית של חי, צומח או דומם, או הפרעה לרכיבים ולהמשך התפתחותם הטבעי, שינוי של פני הקרקע, כולל חפירה, הקמת מבנה או מתקן, או הכנסת חומר זר, וכן השלכת פסולת או השארתה".

סעיף 57 (ב) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ה - 1998 :

"עונשי"

57. (א) העובר על הוראה מההוראות סעיפים 25, 33(ג) או (ד), 40 או 52(ב), או העובר על הוראות סעיף 30(ד) ונורם בפגיעה נזק חמור או בלתי הפיך, דין - מאסר שלוש שנים.

(ב) העובר על הוראות סעיף 30(ד), או על תקנות או כללים שנקבעו לפי סעיפים 18, 33(ב), 49(ד) ו-66 או על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתנו על פיהם, דין - מאסר שישה חודשים.

הסנקציה לעובר על העבירה המנויה בסעיף 30(ד), תלוי בהבחנה בין נזק חמור לנזק רגיל, בין "רעיה" הגורמת נזק חמור או בלתי הפיך, שאז דין של הנאשם מאסר שלוש שנים, לבין "רעיה" שאינה גורמת נזק חמור או בלתי הפיך, שאז הוטל בחוק גם עונש מופחת, ודינו מאסר שישה חודשים.

מכאן כי העבירה של פגיעה בשמורת טבע והכנסת בעל חיים לשמורה היא עבירה מסווג עוון, כאשר עונש המאסר המקסימלי בגין הוא שלוש שנים. כמו כן, העונש יכול שיופחת כפי המקרא שבפני ויהה מאסר שישה חודשים.

השלבים בגזרת הדין

גזרת הדין על פי תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (**להלן: "חוק העונשין"**).

בשלב הראשון, על בית משפט לקבוע את מתחם העונש ההולם הנובע מן הערך החברתי שנפגע כתוצאה מהעבירה, מדיניות הענישה הנוהגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם (סעיף 40 ג לחוק העונשין).

בשלב השני, על בית המשפט לבחון אם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם, בין קולא ובין לחומרא (שייקום, הגנה על שלום הציבור).

בשלב השלישי יקבע בית המשפט את העונש המתאים בתחום העונש ההולם באם לא נמצא נסיבות לחריגת ממתחם העונש ההולם (סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין).

במקרה שבפני מדובר בעבירה אחת במספר נקודות זמן על פני תקופות סמוכות זו לזו. המדבר בביצוע אותה עבירה, באותו מקום ובמספר ההזדמנויות שונות, במועדים סמוכים זה לזה, בהפרש זמן קצרים של מספר ימים /או שבועות בודדים, ומכאן כי עסקין באירוע אחד אשר יש לקבוע בעניינו מתחם עונש הולם אחד. לציין כי אף המשימה לא עתרה בمرة זה לקביעת מספר אירועים ומספר מתחמי עונשה.

השלב הראשון - קביעת מתחם העונש ההולם

לצורך קביעת העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בשיקולים שלhalbן:

- הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירה ובמידת הפגיעה בו.
- מדיניות הענישה הנוהגה.
- נסיבות הקשורות בביצוע עבירה ומידת אשמו של הנאשם.

א. הערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו :

במקרה דנן, הערך החברתי אשר נפגע מרעיה הפרות בשטח הסגור בשמורה הינו הצורך לשמור על ייעודה של השמורה, זאת בנוסף לפגיעה ביכולת להעשיר את המוגן הביוולוגי של השמורה, תוך הפרת האיזון בשטח הקיים. למורות שהנתפס במקרה שלפנינו הורשע ברעיה מסוימת פרות בודדות וברוב האישומים ברעיה פרה אחת בלבד כעולה מכתב האישום המתוקן בשלישית, עלול היה הוא לגרום לנזק לקרקע ולצומח ובכך לפגוע בשטח מסוים המיועד להיוות

שמורת טבע. כמו כן יש לראות לראות לחומרה העובדה כי הנאשם פוגע בערך המוגן פעמי' אחר פעמי' אף לאחר שנרשמים לחובתו דו"ח ועוד דו"ח.

שומה אפוא על בית המשפט בנסיבות זה, לבחון את תכליתו של חוק גנים לאומיים. החוק בכלל וסעיף 6 בפרט, מגדיר את תפקידו הרשות, הכללים בין היתר **"לשמר ולשקם ערכי טבע בשמורות טבע ובגנים לאומיים ומוחוצה להם"**.

וכך מובאים הדברים בלשונו של כב' השופט י. עmittel (ע"פ (ח'י) 2077/02 **עובדיה רני נ. מדינת ישראל - הרשות לשימירת הטבע והגנים הלאומיים** (2002), (לא פורסם)):

"משמעות היציפור נראה כי החוק עוסק בשימירת הטבע הנוף והמורשת בשטח המדינה. זו תכליתו של החוק והכוינו..."

ב. מידת האשם ומידת הנזק

בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין, מטרתו של סימן א' **"הבנייה שיקול הדעת השיפוטי בענישה"** לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי שבית המשפט יקבע את העונש המתאים לנאים בנסיבות העבירה.

העיקרון המנחה בענישה הוגדר בסעיף 40ב לחוק העונשין:

"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה, בנסיבותיו, ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו (בסיימון זה -העיקרון המנחה)".

סימן א' קובע בסעיף 40ט, כי בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה, יתחשב בית המשפט בהתקיימותו של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורחות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסביר שהן משפיעות על חומרת מעש העבירה ועל אשמו של הנאשם.

סעיף 40ט מונה לעניין הנסיבות הנזכרות לעיל, הנזק שהוא צפוי להיגרם מביצוע העבירה ונזק שנגרם מביצוע העבירה. לעניין מידת הנזק קובע סעיף 40ג(א), כי בית המשפט יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט.

מידת האשם של הנאשם בנסיבות זה הינה בינוונית עד מלאה. לא הוכח בפניי כי הנאשם או לץ לבצע את העבירה בה הורשע והוא על הנאשם להבטיח כי הפרות לא יכנסו לשימורת הטבע, וכי במקרה יהיה גיור אשר ימנע את יציאתן וכניסתן של הפרות לשמורה. הנאשם הורשע בביצוע אותה עבירה במספר מועדים שונים ובאותו מקום, ומכאן ניתן להסיק כי הנאשם יעד את רעיית הפרות למצפה אילות באופן מכ้อน, וביצוע העבירה דרש תכנון מוקדם מסוים מצידיו

של הנאשם.

עם זאת מצאתי כי מן הראיות שהובאו לפני במהלך שמייעת הראיות בתיק זה עולה כי לצד הנאשם פעלו גם בני משפחה נוספים ברעיה הפרות ולא מן הנמנע כי לצד התרשלותו של הנאשם תרמו גם בני משפחה נוספים למעשה הרשלני שהוביל לתוצאה הסופית בתיק זה.

לצורך מידת הנזק שנגרם לשמרה, יש לקחת בחשבון כי אין מחלוקת בין הצדדים שאין מדובר בנזק כבד או בלתי הפיך כמשמעותו הוראת החוק בסעיף 30 (ד), וכי כתב האישום תוקן באופן שונה ל"עלול היה הנאשם לגרום לנזק לקרקע ולצומח ולפגוע בשמרה". כן לקחת בحسبן טענה ב"כ המאשימה כי הגם שמדובר בפלה אחת ו/או בפרות בודדות, נגרם נזק לצמחיה בשמרה.

הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה

מעובדות כתוב האישום בהן הורשע הנאשם לא עלולים מניעו הנאשם ביצוע העבירה אך מティיעוני הנאשם מפרוטוקול הדיון מיום 09.11.2014 עולה כי הנאשם ומשפחה רועים את הפרות בשטח נשוא כתוב האישום משנהו ה - 60 , ולטענתו מדובר בשטח שלו ושל משפחתו, ומаз שזכהו על השמרה כשמורת טבע שבה אסורה הרעה , החלו "הבעיות". מאידך עולה טענה המאשימה כי הנאשם ביקש לחסוך בהוצאות הוצאות הפלות באמצעות ביצוע העירה בקנה אחד עם ההגון הבריאות והshall הימש.

מדיניות הענישה הראויה, בגין העבירות שבנה הורשע הנאשם :

הפסיקה בקשר לעבירות בהן הורשע הנאשם מועטה .

1. עפא (נכ') 124/09 שחר צ'רני נ' מ"י / הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (פורסם ביום 09.06.09).

ביום 23.04.06 הוגש נגד המערער 4 כתבי אישום בבית משפט השלום בקצרין, שנדרנו במאוחذ.

בתפ 674/05 - יוחס למערער כי ביום 29.07.04 רעה 39 פרות בתחום שמורת הטבע המאורשת יהודיה, תוך גרים נזק לשמרה, אף שהוזהר בעבר פעמים רבות על ידי פקח של רשות הטבע והגנים , פגע בפני הקרקע ובצומח באופן שיש בו כדי לסכל את יעדו כשמורת טבע.

בתפ 532/06 - יוחס למערער באישום אחד כי ביום 12.12.04 רעה עדר בקר המונה 25 ראשי בקר בתחום שמורת טבע יהודיה-גמלא, תוך גרים נזק כבד לשמרה, ולמרות שהוזהר פעמים רבות על ידי פקחי הרשות להימנע מעשי.

באישום נוסף כתוב אישום, יוחס לו כי רעה עדר הבקר שלו, כ-30-50 ראשי בקר בתחום שמורת טבע

יהודיה שאושרה, ב-7 מקרים שונים במהלך החודשים 12/04 ועד 01/05.

גם הפעם, נטען שעה כנמרות שהזהיר פעמים רבות על ידי פקחי הרשות בתוך שבמעשיו פגע בפני הקרקע ובצומח בשמורה באופן שיש בו כדי לסקל את יעודו של השטח כשמורת טבע.

בת.פ 510-01-2728 - יוחסו למערער שرعا כ-30 פרות בתחום שמורת הטבע המאושר יהודיה, תוך גרים נזק לשמורה, אף שהזהיר בעבר על ידי פקח הרשות שלא לעשות כן, תוך פגעה בפני הקרקע ובצומח בשמורה, באופן שיש בו כדי לסקל את יודה כשמורת טבע.

בת.פ 2728-01-2728 - יוחסו למערער 4 אישומים, שלפיהם רעה את עדרו בשמורה יהודיה המאושר ב-4 מועדים שונים, ביום 07.01.14 כ-70 פרות, ביום 19.01.07 כ-100 פרות, ביום 22.01.07 עדר פרות, וביום 23.01.07 כ-60 פרות, תוך גרים נזק לשמורה, ואף שהזהיר עובר לביצוע העבירות על ידי פקח הרשות להימנע ממעשי.

בגין המעשים הנ"ל, יוחסו לו העבירות הבאות:

א. פגעה בשמורה טבע בניגוד לסעיף 30(ד) ו-57 (א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע אחרים לאומיים ואתרי הנצחה התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק").

ב. הכנסת בעלי חיים לתוך השמורה, בניגוד לתקנה 4(ג) לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות) תשל"ט-1979 וסעיף 57(ב) לחוק הנ"ל.

ג. פגעה בשמורה טבע מאושרת בניגוד לסעיפים 25(א) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אחרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998.

הנאשם כפר בכל עובדות כתבי האישום, ובפני בית משפט קמא (שלום קצ'ין) ונשמעו ראיות. ביום 09.01.06, ולאחר שהמערער הודיע בבית המשפט שהוא מסכים שגזר דין ינתן בהעדרו, גזר בית משפט קמא על המרער בגין 13 מקרים של רעה, משך תקופה של 4 שנים את העונשים הבאים: קנס כספי בסך 25,000 ₪ והתחייבות כספית על סך 5,000 ₪, להימנע מלעbor על העבירות בהן הורשע במשך שנתיים.

הגש ערעור נגד הכרעת הדיון, נגד ההחלטה הדוחה את טענת המרער בפני בית משפט קמא כי אין להסביר לאשמה, וכן לחופין נגד גזר הדיון.

בערכאת הערעור הוחלט, ברוב דעתות, לקבל את הערעור ולזכות את המרער מן האישומים שיוחסו לו בת.פ. 510/07 ות.פ. 510-01-08 (קצ'ין), ולדחות את הערעור בגין הרשות המרער בעבירה בה הורשע בת.פ. 674/05. 532/06.

גזר הדין שונה והמערער חוייב לשלם קנס בסך של 7,000 ₪ ולחתום על התחייבות בסך של 3,000 ₪ להימנע מלעbor את העבירה בה הורשע במשך שנתיים.

2. ת"פ 4024-04 רשות שמורות טבע - תביעות נ' אבו קביטה (פורסם ביום 09 נובמבר 2010).

הנאשם הורשע עפ"י הודהתו בעבירות של פגיעה בשמורות טבע, הכנסת בעל חיים לתחום השמורה ואי צוות להוראות הרשות ופקחה, כל זאת בניגוד לחוק גנים לאומיים ושמורות טבע תשנ"ח - 1988 והתקנות. הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה, חסר זמן שיפוטי יקר.

נוצר על הנאשם קנס כספי בסך של 730 ₪.

3. ת"פ 3012-07 רשות שמורות טבע - תביעות נ' מרעי (פורסם ביום 06.11.2008):

הנאשם הורשע עפ"י הודהתו בפגיעה בשמורת טבע, הכנסת בעל חיים לתחום השמורה ופגיעה בערך טבע מוגן, וזאת לאחר ש-15 שנים השיקות לו נכנסו לתחום שמורת הטבע "ארבל" ורמסו שם את הצומח אשר כלל בין היתר את צמח הציפורן המשולשל, שהינו ערך טבע מוגן וצמחיים נוספים, ובכך פגע בשמורה. הנאשם, כבן 42, נשי ואב ל-5, עובד למחייתו. ללא עבר פלילי.

בית המשפט גזר על הנאשם קנס בסך 1,500 ₪ והתחייבות בסך 5,000 ₪ להמנע במשך שלוש שנים מן העבירות בהן הורשע.

4. ת"פ 882-07 רשות שמורות טבע - תביעות נ' אלקרעאן (פורסם ביום 21.05.2013).

הנאשם הורשע בעבירות של פגעה בשמורת טבע בגיןוד לסעיף 30(ד) לחוק גנים לאומיים שמורות טבע, אטרים לאומיים ואטריו הנצחה התשנ"ח 1998 (להלן: "החוק") וסעיף 57(ב) לחוק זה וכן בעבירה של הבערת אש בתחום שמורות טבע בגיןוד לתקנה 9 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות) תשל"ט 1979. הנאשם הורשע בכך שרעעה עדר גדול של כ- 300 ראשי צאן, גם אם לפrek זמן קצר, תוך כדי מעבר בשמורת טבע, כשתווך כדי כך גם הובעה אש.

בית המשפט גזר על הנאשם קנס של 2,000 ₪ והתחייבות כספית בסך של 2,000 ₪. במשך שנתיים.

5. ת.פ. (קצ') 894/00 מדינת ישראל נ. בשיר (טרם פורסם):

הנאשם הורשע לאחר שמיית ראיות בשלושה מקרים של רעה בשמורת טבע תוך גרימת נזק לצמיחה בתקופה שבין 20.05.00 - 12.09.00. כנגד הנאשם היה תלוי ועומד מסר על תנאי. לנאשם הרשותות קודמות ונוספות בשל אותן עבירות ובאותו מקום.

בית המשפט הפעיל המאסר המותנה, הטיל על האשם מasar בפועל של 6 חודשים אשר ירוצה בחופף עם המאסר המותנה. בהתאם לחווות הדעת של שירות המבחן, יכול השירות שעבודות שירות וכן הושת על הנאשם מאסר מותנה, קנס בסכום של 5,000 ₪ והתחייבות כספית בסך של 10,000 ₪.

חשיבות לציין שבעניין זה מדובר היה בקשר של שלושה מקרים שונים של רעה בשמורה ובנאים שהיו לו הרשותות קודמות נוספות בשל אותן עבירות ובאותו מקום, ולמרות העונשים שהוטלו עליו במקרים הקודמים, הנאשם חזר על אותן עבירות.

מצבו הכלכלי של הנאשם

על פי הוראות סעיף 40 ח' לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש ההולם שומה על בית המשפט לבחון את יכולתו הכלכלית של הנאשם כחלק מהשיקולים לקביעת מתחם העונשיה, ולמעשה, ניתן לומר כי באשר לעונשי קנס, קיימת אינדיידואליות בקביעת מתחם העונש הנובעת מכך שבקביעת מתחם זה, אין בוחנים רק את הנسبות הקשורות בביצוע העבירה, אלא גם את יכולתו הכלכלית של הנאשם.

במקרה שבפני עתירה המאשימה להטלה עונשה כספית.

לא נטען למצוות כלכלי קשה. נטען כי הנאשם הוא איש קבוע ומשככר כ-8,000 ₪ נטו בחודש.

בבחינת הנسبות הקשורות בביצוע העבירה שקלתי העובדה כי חלקו של הנאשם ביןוי עד מלא בביצוע העבירה, הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה אינו חמור למדי והנזק הפוטנציאלי מביצוע העבירה עשוי להיות אף קשה יותר. כמו כן ניתן לטענו המקדם לביצוע העבירה ולערוך המוגן אשר נפגע באופן ממשי במעשיו של הנאשם כמפורט לעיל ומציין כי מדובר ברעית פרות בודדות של 1-3 בלבד בכל הזדמנויות.

נוכח האמור לעיל, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), הינו החל ממאסר מותנה ועד 5 חודשים מסר שיכול וירצוו בעבודות שירות, קנס כספי מ 5,000 ₪ עד 20,000 ₪, והתchiaיבות כספית.

השלב השני - סטייה ממתחם העונש ההולם :

לאור סוג ומהות העבירה לא מצאתי מקום לסתות ממתחם העונש ההולם, ולא לחרוג לקולא או לחומרה ממתחם העונש ההולם במקרה זה.

השלב השלישי - קביעת העונש הרואי :

נסיבות שאין קשרות בביצוע העבירה:

בהתאם לסעיף 40 יא' לחוק העונשין, בגישה העונש המתאים לנאים, בגין מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאין קשרות בביצוע העבירה. לצורך גיזרת דיןינו של הנאשם שבעני נתמי את הדעת לנسبות הבאות:

א. **פגיעה הנאשם ובבני משפחתו** - הטלת עונש מאסר בפועל על הנאשם תפגע בנאים פגעה קשה וחמורה לאור היותו איש קבוע. אם זאת אין בעונשה כספית כדי לכרכום נזק חמור לנאים שכן לא נטען למצוות כלכלי קשה לאור השתכרות הנאים, אף כי נטען מבלתי להtag לכך אסמכתאות כי משלם הוצאות שהוטלו על המשפחה בגין ההליכים השונים עליהם עמד ב"כ המאשימה בטיעוני.

ב. **נזקים שנגרמו לנאים מהרשעתו** - הנאשם הינו איש קבוע, ולהרשעתו של הנאשם יש השלכה בין

במישרין ובין בעקיפין, גם שלא טען לכך הנאשם. עם זאת לא ניתן לנזקים שנגרמו בעקבות הגשת כתב האישום למעט הוצאות הגנתו והתייצבותו לחלק מהධינום בבית המשפט.

ג. **הנאשם נטל אחריות על מעשיו** - כנגד הנאשם הוגש כתב אישום (טרם תיקונו) בגין החטא הנאשם כי רעה בין 10-15 פרות בכל אחד מ-8 האישומים שנטען לו. הנאשם עמד על דעתו כי לא ביצע את העבירות כמפורט בכתב האישום (טרם תיקונו), והגם שנשמעו חלק מהראיות בתיק, אני זוקף לזכותו של הנאשם את העבודה שהודה הוא בהזדמנות הראשונה לאחר תיקון כתב האישום בשלישית (ביום 13.12.2015) וזאת לאחר שכתב האישום תוקן באופן משמעוני לכל 8 האישומים שנטען לו. כאמור ששינוי האישומים לרעיה אחת עד 3 פרות בלבד בכל הזדמנויות, כתוב האישום תוקן לנוסח "**עלול היה הנאשם לגרום נזק לשמורה**" מהנוסח המקורי כתוב האישום הראשון "**גורם הנאשם לנזק לקרקע ולצומח ופגע בשמורות הטבע**".

. ד.

לנאשם אין עבר פלילי ואין הרשות קודמות.

ה. **זכות העיון בחומר חקירה טרם>bבקשה להישפט - ב"כ** הנאשם השיב לשאלת בית המשפט - "**האם הנאשם פנה טרם הגשת כתב האישום בבקשת למאשימה להעמיד את הדוחות על עבודות כתב האישום המתוקן**", כי רק לאחר שהנאשם קיבל את הדוחות הוא ביקש להישפט, והוא לא יכול היה לקבל את חומר החקירה אלא רק לאחר הגשת כתב האישום ומיד לאחר מכן פנה למאשימה וביקש את חומר החקירה ומיד בדיון הראשון הודה בראיות שמצוות בתיק וביקש להודות ולא לנחל על כך ראיות. בהקשר זה הפנה לרע"פ 5465/13 **אלעזר מורה ב' מדינת ישראל** שם העלה בית המשפט העליון הצעה לתקן טופס ההודעה בדבר ברירת משפט הנמסר על ידי שוטרים או פקחים עירוניים באופן שיובהר: "**שאם יחליט מקבל ההודעה להישפט, הוא עלול להיות צפוי לעונש אחר, לרבות קנס שיטכן ויהא גבויה מהמסכם שבהודעת הקנס**" ובכך יהיה כדי לסייע לתקנת הציבור בזאת שמחד גיסא יידע הנוגע בדבר היכן הוא עומד ולמה הוא עלול להיות צפוי, ומайдך גיסא יביא זאת במנין שיקולי אם להישפט".

זכות העיון העומדת לננאשם בכל הנוגע לחומר החקירה מעוגנת בסעיף 74 (א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) תשמ"ב - 1982 (**להלן: "חסד" פ"**), כאשר הזכות זו מתיחסת לעברות פשע או עוון :

"**הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשיים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמה התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברישימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאיישום שבידי התובע ולהעתקו**".

הנאשם טען כי העבודות כעולה מהדו"ח ומכתב האישום הראשון אין נוכנות ואכן, עמד הוא על דעתו

וכتب האישום תוקן באופן מהותי הן במספר הפריטים הנטענים והן בכך העולם היה לקרות ולא קרה בפועל, ולכן השלכות לעניין גזירת הדין.

ב"כ הנאשם טען בטעונים לעונש, כי לכואורה יכול היה לקבל את חומר החקירה רק לאחר הגשת כתב האישום, ולכן הגיע בקשה להישפט ורק לאחר מכן קיבל את חומר החקירה ועמד על זכותו לתקן כתב האישום.

מקובל אני טענת הנאשם כי אין לזקוף לחובתו קנס גבוה יותר מאשר שקיבל אילו היה משלם את הדויות המקוריים, ורק בשל העובדה שעמד על זכותו לתקן כתב האישום קיבל תשלום קנס גבוה ממנו שהוא יכול לשלם, אך יחד עם זאת הנאשם לא הציג בפניו כל אסמכתא ו/או תיעוד על כך שניסתה לכל הפלחות לקבל חומר החקירה טרם בקשתו להישפט ובכך היה מונע זמן שיפוטי יקר וייתכן אף חוסר הוצאות הגנתו.

זכותו זו של הנאשם נגזרת מן הזכות למשפט הוגן ואין חולק, כי עיון במלוא חומר החקירה הנוגע למשפט נחוץ לנאים לורך ניהול הגנתו כדבעי. במקרה שלפנינו מדובר בעבירה מסווג ברירת קנס, דהיינו הנאשם יכול לבחור באמ תשלום הקנס ובמקרה שלפנינו על כל אישום סך של כ- 730 ₪, או שמא מבקש הוא להישפט.

על החשיבות במתן זכות עיון בחומר החקירה מצאתי לנכון ללמידה מנהליות שמוסטל בגין קנסות, גם שבמקרה נשוא תיק זה אין מדובר בעבירה מנהלית אלא בהליך פלילי.

בעפ"א 14/06 ניסים סבן נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, עמד בית הדין לעובדה בעניין:

"...משעה שקיבל הנקס את הودעת הקנס לידי קמה לו זכות העיון בחומר החקירה. זכות זו אינה זכות מוחלטת, וכגンドזה זכאיות הרשות המוסמכת להורות על צמצום העיון בחומר החקירה או מניעת העיון, ככל או מקצתו, הכל בכפוף לקיוםם של טעמי הצדדים מצדיקים זאת..."

...משנפתח העורך הפלילי, בין לפי החלטת התובע המוסמך ולבין לבקשת הנקס - ומשהוגש כתב אישום בגין עבירה מינימלית, לית מאין דפיג שקמה לנאים זכות עיון בחומר החקירה לפי סעיף 74(א) לחוק סדר הדין הפלילי תשמ"ב - 1982 ...

...חומר החקירה שבידי הרשות המוסמכת, מהוות את התשתית העובדתית והראיתית להודעת הקנס ולכתב האישום הפלילי, אחד. משכך הוא, וכל עוד אין חוק העבירות המינימליות מורה אחרת, קמה לנקס זכות העיון בחומר החקירה למנ השלב בו הומצאה לו הודעת הקנס, גם אם לא הומצאה בכתב אישום".

במסגרת בש"פ 1661/91 **משה צישנסקי נ' מדינת ישראל** פד"י מה(3) 145 קבע בבוד השופט גולדברג כי למרות שהחוק אינו מKENה לMKש זכות לעין בחומר החקירה לפני הגשת כתוב האישום, הרי ראוי לאפשר לו זאת לשם מצוי טיעוני בבקשתה (במקרה פסק הדין דובר על ביטול פסילה מנהלית), אלא אם כן ישנים טעמים שבעריכי החקירה המונעים עין בחומר כאמור.

בעניינו, אין מדובר בעבירות מינימליות, אלא בעבירה פלילתית מסווג ברירת קנס. על אף

שהמדובר בהליך פלילי, השיקולים שלא לאפשר זכות העין בחומר החקירה, כחובה שבדין, הנמצאים בסיסי הסדר שבסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי הם לכואורה שיקולים ראויים שבבסיסם עומד מחד אופי העבירות שאין מطبعן עבירות חמורות ומайдך הצורך להבטיח טיפול יעל ועניני בעבירות שאין חמורות.

על האף האמור, יתכו מקרים בהם נKENן להיעתר לבקשת הנאשם ולאפשר לו מבעוד מועד לעין בחומר החקירה. כמשמעותה מעין זו בפני המשימה, ראוי שתשקל אותה באופן ענייני, ולא מידה אותה באחת מאחר שאינו חובה עין בחוק. במקרה דין, מדובר בנאשם שאכן הביא לתקן עובדות כתוב האישום באופן מהותי, וכיtan שטרם הגיעו לבית המשפט יכול היה לקבל חומר החקירה על מנת שיוכל לשקל צעדי מבעוד מועד, ואולי לא היה מבקש להישפט כלל או משכנע המשימה מבעוד מועד לתקן המיחס לו בדו"חות, אך הנאשם לא פנה כלל למשימה ולא ניסה אפילו לבקש תיקון העבודות ולכך אין מוצא לנKENן לקזז את הוצאותיו הנטענות של הנאשם מסכום הקנס אותו ידרש הוא לשלם.

לאור כל האמור לעיל, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. קנס בסך 7,000 ש"ח או 70 ימי מאסר תMOREתו. הקנס ישולם ב - 14 שיעורים חדשניים שווים ורכזפים, תשלום ראשון עד יום 01.03.2016 ובכל 1 לחודש ועד התשלום המלא בפועל.

אי תשלום אחד מהשיעורים, יעמיד את היתרה לפירעון מיידי.

ב. הנאשם יחתום על התcheinות להימנע מלעבור עבירה לפי הסעיפים בהם הורשע במשך 2 שנים החל מהיום ההתחייבות תהא על סך 5,000 ש"ח; אם לא יחתום תוך 7 ימים מיום יIASר למשך 20 ימים.

זכות ערעור לבית המשפט המחויז תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום ב' שבט תשע"ו, 12/01/2016 במעמד הנוכחים.

עמוד 14

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - verdicts.co.il

נייר מישורי לב טוב , שופט